

JAARVERSLAG 2023 ST. MUSEUM IT TSIISPAKHÛS

Terugblik op activiteiten in 2023

Dit kalenderjaar begon voor museum it Tsiispakhûs met geringe publieks-activiteiten omdat het museum ieder jaar in de wintermaanden gesloten is. Daarentegen stonden er al vele bestuursactiviteiten voor januari in de agenda. Op de benedenverdieping moest een compleet nieuwe tentoonstelling worden ingericht met als thema “Hulde aan de koe , over de hoofdrolspeelster in het gras, over boter, kaas en ... it Tsiispakhûs.

De gemeente Súdwest-Fryslân ging verder met het creëren van haar nieuwe vierjaarlijks subsidiebeleid voor musea, dus ook voor ons museum. Deze voor museum it Tsiispakhûs gunstige subsidieregeling kreeg dit jaar meer gestalte en vroeg onze serieuze aandacht. Het bestuur van de St. Samenwerkende Musea Súdwest-Fryslân (SSMZ) met negen geregistreerde musea als leden, stelde een projectleider aan, de aanjager, die ook ons museum bij toekomstige projecten zou betrekken. Bij een andere prille vorm van samenwerking, te weten die tussen de aan landbouw gerelateerde musea in Friesland, waren en zijn wij ook betrokken en deze samenwerking kwam dit jaar op gang.

Museum it Tsiispakhûs heeft een goed jaar achter de rug, ook omdat we een 1600 bezoekers welkom mochten heten, waarvan 172 kinderen. Van deze kinderen kwamen 92 met hun klas onder begeleiding naar it Tsiispakhûs om aan ons KEK programma van 1.5 uur deel te nemen. De Open Museum Maand november trok veel publiek evenals de lezingen, de Verhalenavond, de Open Monumenten Dag terwijl de filmmiddag echter iets minder goed werd bezocht.

LEZING: DE SKIEDNIS FAN 'E PLEATS YN
FRYSLÂN FANÔF DE TERPENTIID
SPREKER: WIEBE HOEKSTRA

ZONDAG 22 JANUARI 2023 - 15.00 uur
TOEGANG € 5,00 p.p. VOL = VOL

Schilderij W. v.d. Veer

Daarnaast hebben we verschillende groepen ontvangen die in het kader van een reünie, een verjaardagsfeestje, een buurtactiviteit of een familiebijeenkomst daarvoor it Tsiispakhûs hadden uitgekozen. Bij zulke vrolijke gelegenheden bieden we altijd een gratis rondleiding met of zonder voorafgaande diapresentatie aan.

Dit konden en kunnen we alleen realiseren met de inzet van onze vrijwilligers en hun aantal nam dit jaar iets toe.

Verder is dit jaar het exterieur van het pakhuis voor een gedeelte gerestaureerd maar volledig geschilderd. Deze restauratie was verplicht daar het pakhuis een Rijksmonument is en om de zoveel jaar aan een inspectie door de Monumentenwacht Fryslân wordt onderworpen. De inspectie werd gevolgd door een rapport waarin de te restaureren onderdelen van het pand werden benoemd. De restauratie is door aannemers - en restauratiebedrijf Vallinga te Bolsward dit voorjaar naar tevredenheid uitgevoerd. Via fondsenwerving en een eigen geldelijke bijdrage is deze restauratie ook financieel gezien succesvol verlopen.

Met de jachthaven annex camperplaats 'de Appelhof' in Wommels hebben we een samenwerking in de vorm van een kortingsactie voor de toeristen die daar verblijven opgestart. Bij aankomst kregen ze een kortingsbon voor it Tsiispakhûs uitgereikt, en op vertoon daarvan kon men met 10 % korting op de entreeprijs het museum bezoeken.

Hieronder volgen in chronologische volgorde onze activiteiten.

Januari 2023

Eind januari hield bestuurslid Tjeerd Dijkstra een pitch op de NHL Stenden Hogeschool met betrekking tot een studentenopdracht. Enkele studenten namen als studieproject op video interviews met oud-zuivelwerkers in het museum af, andere studenten maakten een promotievideo over museum it Tsiispakhûs. Dit materiaal is het museum ter beschikking gesteld. Van onze collectiebeheerder ZCBS kregen we bericht dat het gelukt was via een extra tabblad op de website onze Beeldbank aan te klikken en dat men de museumcollectie online kan bekijken. Zondagmiddag 22 januari organiseerden we een lezing in het museum met als titel: 'De skiednis fan 'e pleats yn Fryslân fanôf de terpentiid' waarop een 70 toehoorders afkwamen. Een tjokvolle zaal en een geslaagde middag, verzorgd door auteur drs. Wiebe Hoekstra.

Februari 2023

Op 3 februari waren we deelnemer aan een werkbijeenkomst in het provinciehuis in Leeuwarden waarin gepeild werd of een samenwerking tussen Friese musea met ruraal en agrarisch erfgoed in de collectie haalbaar zou zijn. Studenten geschiedenis van de RUG hadden in opdracht van het Fries Landbouwmuseum hiernaar een onderzoek verricht. De conclusie van deze bijeenkomst was dat er zeker mogelijkheden zijn elkaar in de toekomst op te zoeken en te versterken.

Bestuurslid Tjeerd Dijkstra hield zondagmiddag 19 febr. onze winterlezing die ging over zijn vrijwilligerswerk in Nepal, getiteld: 'Ontwikkelingshulp aan boeren in Nepal en India'. Het publiek kon na afloop hun waardering laten blijken middels een donatie in een melkbus, die geheel naar een goed doel in Nepal is overgemaakt.

Maart 2023

11 maart deed museum it Tsiispakhûs met een paar van onze vrijwilligers weer mee aan de landelijke actiedag NLDoet van het Oranjefonds. Het museum krijgt dan een grote beurt zodat het er weer spic en span uitziet bij de opening.

Zondagmiddag 19 maart hebben we een filmmiddag georganiseerd. Een Franse film over de oude boer Paul die samen met zijn twee zusters in Normandië woont en alles bij het oude wil laten. De film, die ooit in filmhuizen heeft gedraaid, viel zeer in de smaak.

We waren 21 maart aanwezig om it Tsiispakhûs op de eerste foldermarkt van dit jaar, gehouden in de kantine van camping Zeezicht in Harlingen, te promoten bij recreatieondernemers in N-W Fryslân.

April 2023

Het uitdenken, construeren, vervaardigen, inrichten en schilderen van panelen, wanden en consoles voor de nieuwe tentoonstelling dit jaar, kostte vele dagen en ging in samenwerking met een paar vrijwilligers. We hebben de consoles nu op wielen geplaatst opdat deze eenvoudig te verrijden zijn.

Op de foldermarkt 4 april dit keer georganiseerd door de VVV Waterland van Friesland in St Nicolaasga, stonden we met een marktkraampje om ook in deze regio onze folders te distribueren. Voorafgaand aan de nieuwe expositie hadden we 25 april onze gastvrouwen en gastheren in it Tsiispakhûs uitgenodigd. Ze ontvingen informatie over de wisselexpositie, over actuele museumzaken en konden hun dienstrooster voor de twee maanden na opening invullen. Het museum opende 28 april haar deuren en grafisch ontwerper Maarten Bos samen met de voorzitter hadden een nieuwe publieksfolder ontworpen, die door een aantal vrijwilligers in de Greidhoeke is verspreid.

Eind april hebben we voor onze donateurs de jaarlijkse 'bedelbrief' opgemaakt en verzonden waarna in mei het merendeel van de donaties geïnd kon worden.

Mei 2023

Vanaf mei waren we regelmatig aanwezig bij voorlichtingsbijeenkomsten van de VVV Waterland van Friesland in Joure over de nieuwe campagne 'Open Museum Maand November', dit jaar voor het eerst te houden. Museum it Tsiispakhûs is normaal in de wintermaand november al gesloten, maar niet dit jaar. Om het museumseizoen te verlengen én om mensen die normaal niet in een museum komen voor een bezoek te stimuleren, heeft deze VVV met hulp van subsidies van de gemeenten SWF en de Fryske Marren de campagne opgestart. Bezoekers moesten in het bezit zijn van een waardebon om een of meer musea in genoemde gemeenten gratis te kunnen bezoeken. Museum it Tsiispakhûs heeft hier met plezier aan meegewerkt.

Juni 2023

De eerste vergadering over toekomstige samenwerking tussen de rurale en agrarische musea in Friesland 2 juni was een feit en museum it Tsiispakhûs zat aan tafel.

Op 29 juni kwam een touringcar met 50 ondernemers uit de regio, allen werkzaam in de horeca of in de sector toerisme bij ons langs. Dit bezoek was bedacht als kennismaking resp. promotie van je museum in de Open Museum Maand november. Onderweg in de bus naar Wommels hield een van ons een gloedvol betoog waarin hij it Tsiispakhûs voor een bezoek in november warm aanbeval. Na aankomst wandelden de gasten onder het genot van een glas Rivella en een stukje kaas door het museum. Het doel en onze hoop was dat zij hun gasten in november (!) met groot enthousiasme zouden aanraden vooral museum it Tsiispakhûs te bezoeken.

Augustus 2023

Fotograaf Marieke Balk kwam 12 aug. een fotoreportage in it Tsiispakhûs maken met het doel samen met foto's van de negen andere musea deze op de nieuwe gezamenlijke website van de SSMZ te plaatsen. De foto's waren daarna vrij van rechten te gebruiken waarvan we een dankbaar gebruik hebben gemaakt.

foto Marieke Balk

Foto Thomasvaer

foto Marieke Balk

De tweede nuttige en altijd in goede sfeer verlopende bijeenkomst met onze gastvrouwen en -heren was 29 aug. waarin we aan het onderwerp 'Wat is gastvrijheid' extra tijd hebben besteed.

September 2023

Aan de campagne genaamd RaboClubSupport ieder jaar in september gehouden, besteedden wij altijd aandacht. Leden van de lokale Rabobank konden op drie clubs of organisaties gratis een stem uitbrengen en elke stem leverde de club resp. de organisatie een geldbedrag op, te besteden aan een vooraf goedgekeurd doel. Ons doel dit jaar was de aanschaf van een boter-kaas-eieren speltoestel voor buiten naast het museum. Eind september zagen we het fraaie bedrag van € 772, – op onze Rabobank rekening bijgeschreven.

In de laatste week van september hebben we op verzoek het museum één dag opengesteld in het kader van de 'Week tegen de Eenzaamheid'. Maar niemand voelde zich meer eenzaam dan de dienstdoende gastvrouw.

Open Monumenten Dag 9 september was een dag met vele gratis bij te wonen activiteiten in en rond it Tsiispakhûs. Special voor deze dag hadden we een bouwplaat van het pakhuis laten drukken; deze werd gekleurd en vervolgens in elkaar gelijmd. In de tent naast het museum lagen twee kalveren in het stro die kinderen konden schetsen (natekenen) zoals dat vroeger, voordat de oormerken bestonden, gebruikelijk was.

Iedereen kon zich voor een boottocht met een historisch vaartuig naar Edens en terug inschepen, waar de kerk te bezichtigen was. Door motorpech bleef helaas het aantal afvaarten beperkt.

Onze museumkleding voor de vrijwilligers in de vorm van een lichtgewicht bodywarmer met het logo van it Tsiispakhûs erop geborduurd, was gereed. Voorzien van een magnetisch naambordje voor iedere vrijwilliger gaf het de gastvrouw en -heer een professionele uitstraling (mits ze deze aantrekken!)

Oktober 2023

Voorzitter was 12 oktober aanwezig bij het opstellen van de 'Verklaring van Deventer'. Tijdens deze landelijke bijeenkomst in Deventer over de toekomst van roerend agrarisch erfgoed is een begin gemaakt met het inventariseren van dit erfgoed in ons land en de vraag hoe daar in de toekomst mee om te gaan nu de kennis daarover aan het verdwijnen is. Voordrachten waren er over de wens van een Nat. Landbouwmuseum, over wat is eigenlijk roerend agrarisch erfgoed en hoe bewaakt men dit in België? De Belgen hebben alle landbouwcollecties zowel van musea als van particuliere verzamelaars, geïnventariseerd en gedigitaliseerd. Op dit terrein ontbreekt nog de rol en de geldelijke steun van de Nederlandse Overheid. Wordt vervolgd.

Op 20 oktober vond in it Tsiispakhûs de 2^e vergadering van de Friese rurale en agrarische musea met betrekking tot een toekomstige samenwerking plaats. Wij boden de vergaderruimte en de lunch aan. In de bijeenkomst besloot it Tsiispakhûs volgend jaar 'Alde Maaie' te organiseren, dit eventueel en liefst in samenwerking met deze categorie musea in Friesland.

November 2023

De inmiddels beroemde Verhalenavond vond op de avond van 17 november plaats in het museum. Bij binnenkomst, in de pauze en na afloop traden de Freulesjongers op en werd er mee gezongen, begeleid door live musici. Er was geen stoel onbezet, stond een file op de trap en het bleef nog lang onrustig op it Ald Hiem.

November was de maand waarin Open Museum Maand van Waterland van Friesland zijn première beleefde. Wij waren vier 'lange weekenden' gratis te bezoeken mits men een waardebon uit de krant of digitaal kon tonen. Onze openingstijden hadden we verlengd en telkens waren er twee vrijwilligers aanwezig. De belangstelling was overweldigend en met name de sfeer was heel ontspannen. We zijn deze maand met de verkoop van vacuüm verpakte kaas gestart en dit bleek aan te slaan.

Waterland van Friesland had voorafgaand een contract met de deelnemende musea opgesteld waarin o.a. de berekening hoe de gedeelde inkomsten per type museum werden vergoed, was vastgelegd.

Eind november had het bestuur alle vrijwilligers uitgenodigd de toneelvoorstelling 'de Emigrant' in Franeker bij te wonen, dit als blijk van waardering voor hun inzet. Alle bestuursleden waren mee en voor de organisatie van dit uitje kregen we veel waardering.

Vanaf 21 november heeft museum it Tsiispakhûs een eigen Youtube kanaal met een filmpje.

13 november waren we in het Jopie Huisman Museum in Workum deelnemer aan de 1^e workshop van de SSMZ over online marketing. Dit was de 1^e workshop van een reeks van acht onder de naam 'Súdwest Fryslân Academy' waarin we kennis van en met elkaar konden delen. Daarna woonden we 21 november drie workshops van Waterland van Friesland in Oudega bij.

December 2023

De 2^e workshop van de jonge Súdwest Fryslân Academy, onderdeel van de SSMZ 11 december met als onderwerp 'Collectiebeheer' hebben we 's avonds in Leeuwarden gevolgd.

